

**A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és
a Gazdasági versenyhivatal Versenytanácsa elnökének**

1/2012. közleménye

**a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló
1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 11. és 21. §-a, illetve az Európai Unió
működéséről szóló szerződés 101. és 102. cikke szerinti tilalmakba ütköző
magatartások esetén a bírság összegének megállapításáról**

*(egységes szerkezetben az azt módosító 5/2014. számú közleménnyel és a
3/2015. számú közleménnyel)*

I. Bevezetés

1. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 36. § (6) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal (továbbiakban: GVH) elnöke a Versenytanács elnökével együttesen a GVH jogalkalmazási gyakorlatának alapjait ismertető közleményt adhat ki.
2. E közlemények jogszabályi kötelező erővel nem rendelkeznek; funkciójuk annak rögzítése, hogy a jogalkalmazó milyen tartalommal tölti meg a jogszabály rendelkezéseit, összefoglalva a múltban kialakult, illetve a jövőben követni kívánt jogalkalmazási gyakorlatot.
3. A jelen közlemény azokat a Tpv. 78. § (3) bekezdése által meghatározott szempontokat részletezi, amelyek mentén a GVH meghatározza a Tpv. 11. és 21. §-ában, valamint az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. és 102. cikkében [korábban: az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EKSz.) 81. és 82. cikke] meghatározott – a versenykorlátozó megállapodásokra és összehangolt magtartásokra (a továbbiakban együtt: versenykorlátozó megállapodások), valamint a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó – tilalmak érvényesítését szolgáló eljárásokban¹ a Tpv. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint kiszabott bírság mértékét.*

¹ Ide értve a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 7. § szerinti visszaélés esetét is.

* A 3. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

4. A Tptv. 78. §-a rendelkezik a GVH által kiszabható érdemi versenyfelügyeleti bírságról. A Tptv. 78. § (3) bekezdése példálózó felsorolást tartalmaz a bírság kiszabása során értékelendő körülményekről, így e rendelkezés nem zárja ki egyéb szempontok figyelembe vételét.² A felsorolt körülmények mindegyikének értékelése, figyelembe vétele nem szükséges minden esetben, csak akkor, ha az eset releváns körülményei közé tartozik.³
5. A közlemény bemutatja a bírság kiszabásának menetét, szempontjait, azok tartalmát és egymáshoz viszonyított súlyát, megadva ezáltal a bírság kiszámításának módszerét. A GVH a közlemény kiadásával növelni kívánja a jogbiztonságot, tevékenységének átláthatóságát és kiszámíthatóságát, így segítve elő az egységes és diszkriminációmentes jogalkalmazást. A közlemény ismeretében a vállalkozások fel tudják mérni, hogy versenysértő piaci magatartásuk milyen súlyú büntetést vonhat maga után. Ezen felül a közzétett bírságkiszabási módszer ismeretében a GVH határozatait figyelemmel kísérők számára könnyebbé válik a határozatokban kiszabott bírságok indokoltságának megítélése is.⁴ Ennek érdekében a GVH a megállapított bírságösszegekhez, a határozatok indokolásának részeként az e közleményben foglaltaknak megfelelő részletezettségű magyarázatot fűz.
6. Teljes biztonságot, előre kalkulálhatóságot egyetlen előre rögzített szempontrendszer vagy számítási módszer sem tud nyújtani. A bírság kiszámítása egy mégoly egyértelműnek tűnő számítási mód alkalmazása esetében sem nélkülözheti a kialakított módszer keretein belüli jogalkalmazói mérlegelést. Kivételes esetekben előfordulhat az is, hogy az ügy speciális körülményeire tekintettel a módszer nem, vagy csak részben alkalmazható. Ilyen esetekben a GVH eltér a közleményben foglaltaktól, melynek indokait az eljáró versenytanács határozatának bírságot indokoló része tartalmazza.⁵

---

² Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.453/2009/5. számú ítéletét (Vj-114/2007.).

³ Lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.143/2004/7. számú ítéletét (Vj-16/2004.)

⁴ A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a mérlegelési jogkörben hozott döntés felülvizsgálata során a bíróság azt jogosult vizsgálni, hogy a közigazgatási hatóság számba vette-e valamennyi figyelembe vehető mérlegelési szempontot, számot adott-e azok elfogadásáról vagy mellőzéséről. Amennyiben jogszabálysértés nem állapítható meg, a bírság összegének megváltoztatására nincs lehetőség, a bíróság felülmérlegelésre nem jogosult. (Lásd pl. a Legfelsőbb Bíróság Kf.V.39.361/2001/4. számú ítéletét(Vj-30/2000.)). A Legfelsőbb Bíróság egy másik döntésében pedig azt hangsúlyozta, a közlemény alkalmazása körében annak van jelentősége, hogy a GVH milyen szempontok alapján mérlegelte a bírság megállapítását. Amennyiben a közlemény kerül alkalmazásra, úgy ez képezi a mérlegelés szempontjait, tehát a bírósági felülvizsgálat során is kizárólag ezek megalapozottságából lehet kiindulni. (Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.058/2009/12. számú végzését(Vj-30/2000.))

⁵ Lásd az 1392/B/2007 AB határozat III. fejezetét. A GVH ily módon megfelel a Legfelsőbb Bíróság által rögzített azon követelménynek, mely szerint az egyedi ügyben különleges releváns körülmények felmerülése esetén az egyedi határozat a közleménytől eltérhet, ennek azonban az egyediesítés indokául szolgáló körülmény feltüntetésével részletes indokát kell adni. (Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.497/2010/14. számú végzését (Vj-102/2004.))

7. A közvetlenül vagy közvetve a vételi vagy az eladási árak rögzítésére, a piac felosztására vagy termelési, eladási kvóták meghatározására irányuló versenykorlátozó megállapodások (a továbbiakban: kőkemény kartellek) esetében e közlemény a Tptv. 78/A. és 78/B. §-ában foglalt rendelkezésekkel (a továbbiakban: engedékenységi politika), valamint a 73/A. §-ában foglalt rendelkezésekkel (a továbbiakban: egyezségi kísérlet) összhangban alkalmazandó.*
8. Ha a további jogalkalmazás során szerzett bővebb tapasztalatok birtokában a GVH azt szükségesnek látja, akkor a jövőben sor kerülhet e közlemény módosítására, illetve tartalmának további részletezésére, pontosítására.

II. A bírság megállapításának szempontjai

9. A 3. pontban meghatározott magatartások miatti ügyekben kiszabott érdemi bírság meghatározása többlépcsős eljárás: a GVH először egy, a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon elért forgalomból, illetve vállalkozások társulása által a tagok tevékenységével kapcsolatosan elkövetett jogsértés esetén a tagok érintett piaci forgalmának összegéből (releváns forgalom) kiinduló alapösszeget határoz meg, amelyet további szempontok figyelembevételével több lépésben módosíthat.
10. A bírság összegének megállapítása során a GVH szem előtt tartja, hogy a bírság kiszabásának célja a büntetésen túl az egyedi és általános elrettentés. A bírság összegének alkalmasnak kell lennie arra, hogy a vállalkozás számára a jogsértő magatartásért megfelelő büntetést helyezzen kilátásba, illetve arra is, hogy mind az adott vállalkozást, mind pedig a hasonló helyzetben lévő vállalkozásokat visszatartsa a (további) jogsértések elkövetésétől.⁶Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható meg, amely a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz.⁷
11. A GVH fontosnak tartja a magatartással arányos bírság követelményét is, amely oly módon érvényesül, hogy a közlemény alapján kiszabott bírság az adott vállalkozás által elkövetett jogsértés súlyához, valamint a feltárt enyhítő és súlyosító körülményekhez

---

* A 7. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

⁶ Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.27.599/1999/3. (Vj-200/1992.), valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.531/2007/6. (Vj-180/2006.), illetve 2.Kf.27.314/2007/9. számú ítéletét (Vj-193/2001.).

⁷ Lásd például a Legfelsőbb Bíróság Kf.III.27.599/1995/3. számú ítéletét (Vj-200/1992.).

igazodik, és nem az adott jogsértésben esetleg résztvevő többi vállalkozásra kiszabott bírsághoz.⁸

12. A bírság meghatározásakor figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények nem közvetlenül a közleményben foglalt módszer alkalmazásából adódó bírságösszeget módosítják, hanem az alapösszeg meghatározása során komplex módon, az alább ismertetett mérlegelési szempontok körében kerülnek figyelembe vételre úgy, hogy a súlyosító körülmények megléte a végül kialakuló bírságösszeg növekedésének irányába (például egy adott szemponthoz tartozó pontszám növekedése révén), míg az enyhítő körülmények megléte a csökkenés irányába hat. Súlyosító körülmények hiánya önmagában nem minősül enyhítő körülménynek.

II.1. Az alapösszeg meghatározása

13. Az alapösszeget a GVH a jogsérelem súlya és a jogsértő vállalkozásnak a jogsértéshez való viszonyulása, alapján az alábbi részletesen is kifejtett képlet szerint határozza meg. Az alapösszeg a kapott pontszámok összege osztva ezerrel és szorozva a releváns forgalom összegével:

$$\varepsilon = r \times \frac{N}{1000}$$

Ahol

ε = bírság alapösszege,

r = releváns forgalom,

N = jogsérelem súlya és jogsértéshez való viszonyulás alapján kapott pontszám (max. 100 pont).^{*}

14. A GVH nagyobb jelentőséget tulajdonít a jogsérelem súlyának, ezért a számítás során 60 pont súllyal esik latba, míg a vállalkozás viszonyulása a jogsértéshez 40 pontnyi súlyt képvisel.

15. Az alapösszeg kiszámításakor a GVH a releváns forgalom 10%-ából indul ki, ami azt jelenti, hogy az elképzelhető legsúlyosabb esetben – 100 pont elérése esetén – az alapösszeg éppen megegyezik a releváns forgalom 10%-ával.^{**}

16. A bírság kiszámításakor használt releváns forgalom alapesetben a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon a jogellenes magatartással a jogsértés (teljes) időtartama alatt elért nettó árbevétel összértéke.^{***}

---

⁸ Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.291/2009/29. (Vj-45/2006.), valamint a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.665/2008/3. számú ítéletét (Vj-181/2006.).

^{*} A 13. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

^{**} A 15. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

17. A16. pont alól kivételt képeznek a tenderek/pályázatok, melyek esetében a releváns forgalom a tender értékének (amely jellemzően azonos a nyertes pályázatának értékével) háromszorosa. ****

18. A vállalkozás érintett piaci forgalmát hiteles adatok hiányában a GVH becsléssel állapítja meg. A becslés módszerét a GVH a határozatban bemutatja.

II.1.1. A jogsérelem súlya

19. Az alapösszeg kiszámításának első tényezője a jogsérelem súlya, mely két, egyenlő jelentőségű elemre bomlik: a verseny veszélyeztetettségére és a jogsértés piaci hatására.

A) A verseny veszélyeztetése (0-30 pont)

20. A verseny veszélyeztetettségének megítélésekor szerepet játszik, hogy az adott magatartás, illetve megállapodás elvileg, természeténél fogva, a verseny milyen fokú csökkenésével fenyeget, esetleg fenyeget-e a verseny teljes megszűnésével.

21. A versenyt legsúlyosabban veszélyeztető jogsértések csoportjába tartoznak a kőkemény kartellek, vagyis az olyan, tisztán versenykorlátozó megállapodások, melyek lényege a verseny korlátozása (szemben más megállapodásokkal, ahol a verseny korlátozása csupán másodlagos következmény), miközben hatékonysági előnyök vagy egyéb társadalmi előnyök jelentkezése kizárt. Ide sorolható pl. az áröngzítés, a piacfelosztás, a vevők elosztása, valamint a versenytárgyaláson történő összejátszás. Ilyen magatartások esetében a GVH által adott pontszám a lehetséges tartomány felső zónájába fog esni.

22. Jellegüknél fogva a versenyt nem vagy alig veszélyeztetik a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek minősülő, nem versenykorlátozó jellegű (ún. kizsákmányoló típusú) magatartások. Ilyen magatartások esetében a GVH által adott pontszám a lehetséges tartomány alsó zónájába fog esni.

23. A verseny veszélyeztetettségének keretében vizsgálja a GVH, hogy a magatartás az adott eset körülményei szerint fontosabb, illetve meghatározó verseny dimenziók (pl. árverseny, minőségi verseny, innovációs verseny) közül melyeket érinti, esetleg valamennyit érinti-e.

*** A 16. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

**** A 17. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

B) A jogsértés piaci hatása (0-30 pont)

24. A jogsértés piaci hatása szoros összefüggésben áll a vállalkozás piaci helyzetével, ami alapvetően a szóban forgó vállalkozás, a Tpv. 11. §-ába, illetve az EUMSZ. 101. cikkébe ütköző magatartás esetén pedig a vállalkozások együttes érintett piaci részesedésétől függ. A GVH súlyosabban szankcionálja a nagyobb piaci részesedésű vállalkozásokat. Kisebb súllyal ugyan, de a GVH ugyancsak figyelembe vesz egyéb tényezőket is, így a vállalkozás piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (például a piac támadhatóságát vagy azt, hogy új belépő-e a vállalkozás), és a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzőit (a vevők számára alapvető fontosságú termékről van-e szó, érintett-e valamilyen különösen sebezhető vevői csoport, van-e más piacok irányába tovagyűrűző hatás).
25. A piaci hatás értékelése során nemcsak az eljárás időpontjában már ténylegesen bekövetkezett piaci hatást, hanem a jogsértés GVH által valószínűsített hatását is értékeli a GVH, értelemszerűen kisebb súllyal. E körben veszi figyelembe a GVH azt is, hogy a magatartás (pl. egy a felek által elhatározott áröngzés) milyen mértékben valósult meg ténylegesen.

II.1.2. Viszonyulás a jogsértéshez (+/- 40 pont)

26. Az alapösszeg kiszámításának további tényezője a vállalkozás viszonyulása a jogsértéshez. Ennek megítélése során a GVH az esetleges tevéleges jóvátételt, a vállalkozás magatartásának felróhatóságát, egyéb, a jogsértéshez való viszonyulást befolyásoló tényezőket, valamint versenyt korlátozó megállapodás vagy közös erőfölénnyel való visszaélés esetén a jogsértésben betöltött szerepet veszi figyelembe. Ennek keretében a jogsérelem súlya alapján adódó pontszám – maximum 40 ponttal – növekedhet, illetve – az alábbi B)-D) pontok alapján legfeljebb – ugyanilyen mértékben csökkenhet.

A) Felróhatóság foka

27. A felróhatóság kapcsán azt szükséges hangsúlyozni, hogy a versenyjogi felelősség, a jogsértés megállapítása ugyan objektív alapokon nyugszik,⁹ de a Tpv. 78. § alapján a bírság összegének meghatározásakor figyelembe veendő szempont a magatartás felróhatósága. Felróható az adott magatartás, ha az eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól.¹⁰ Felróhatóság abban az esetben állapítható meg,

⁹ Lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.531/2007/6. számú ítéletét (Vj-180/2006.).

¹⁰ Lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7. számú ítéletét (Vj-74/2004.).

ha az eljárás alá vont fél a magatartásának jogsértő voltával tisztában volt, illetve ha ez tőle elvárható lett volna. Az objektív felelősségből eredően a felróhatóság értékelése a bírság összegét növeli, ugyanakkor a felróhatóság hiánya nem eredményezi a bírság összegének csökkenését, vagyis a GVH a felróhatóság értékelése során nem alkalmaz negatív pontszámot.

B) Szerep a jogsértésben

28. Az eljárás alá vont jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfőlényvel való visszaélések esetén releváns. A megállapodásokban résztvevők – különösen a kőkemény kartellek esetén – gyakran eltérő szerepet játszanak, így lehetnek egyesek a megállapodásnak szervezői, vezetői, magatartásukkal aktívan hozzájárulva a megállapodás működéséhez és fennmaradásához, míg más vállalkozások esetleg kiszolgáltatott helyzetben vannak és a vezető résztvevő(k) megtorló intézkedéseinek kilátásba helyezése nyomán vesznek részt, vagy maradnak meg a versenykorlátozásban.

C) Tevőleges jóvátétel illetve együttműködés az eljárás során

29. A GVH az olyan magatartást tekinti tevőleges jóvátételnek, amikor a jogsértő vállalkozás elismeri jogsértését és a jogsértés negatív hatásait reparálja, vagy ezt vállalja. Tevőleges jóvátételre sor kerülhet a jogsértő magatartás felfedezése előtt, illetve a versenyfelügyeleti eljárás megindulása után is. Természetesen az előbbi esetben is megállapítható a jogsértés, azonban megítélése – a tevőleges jóvátétel önkéntes jellegéből adódóan – a bírságösszeg meghatározása szempontjából kedvezőbb, mint az utóbbi esetben.

30. A GVH figyelembe veszi továbbá a vállalkozás eljárás során tanúsított magatartását, így különösen az együttműködést. Az együttműködés körében ugyanakkor az adatszolgáltatás nem minősül a törvényi kötelezettségen túlmutató mértékű olyan enyhítő körülmények, mely csökkenti a bírság összegét. Enyhítő körülmény az olyan mértékű közreműködés, amely a jogsértés felderítésének eredményességét szolgálja (ide nem értve az engedékenységi politika keretében tanúsított együttműködést, amely külön lépésben, az engedékenységi politikára vonatkozó szabályok alkalmazásával kerül értékelésre a bírság összegének meghatározása során). A GVH enyhítő körülményként

veszi figyelembe az ügyfél egyezségi kísérletben való részvételét az erről szóló külön közlemény rendelkezései szerint.*

D) Külső tényezők

31. A GVH egyes esetekben a szankció mértékének meghatározásánál figyelembe veszi azt, hogy a jogsértés megvalósulásában külső tényezők is közrehatottak. Ilyen külső tényező lehet a szóban forgó magatartás jogsértő jellegének tisztázatlansága, illetve ha állami ráhatás (különösen a versenytörvény alóli kivétel látszatát keltő jogszabály vagy egyéb állami intézkedés) állt a jogsértés mögött. Ez utóbbi megközelítést a GVH nem alkalmazza az olyan esetekre, amikor a külső tényező felmerülésében a vállalkozás alakító szerepet vállalt, így például az állami ráhatást éppen a vállalkozás kezdeményezte a jogsértés leplezése, illetve a szankcionálás mérséklése céljából.

II.2. Az alapösszeg korrekciója

32. Az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor

- a) a jogsértés esetleges ismétlődésének,
- b) a jogsértéssel elért előnynek,
- c) az elrettentő hatásnak,
- d) a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának,
- e) az engedékenységi politika, illetve egyezségi eljárás eredménye alkalmazásának (a jogsértő vállalkozás együttműködő magatartásának) valamint utolsóként**
- f) a fizetési nehézségeknek a figyelembe vételére.

II.2.1. Ismétlődő jogsértés

33. A GVH súlyosabb szankciót alkalmaz az ismétlődő jogsértések esetén.

34. Ismétlődő jogsértésnek minősül, ha az adott magatartás célja vagy hatása lényegében megegyezik a korábbi jogsértő magatartásával. (Például, amikor egy vállalkozás több ízben vesz részt piacfelosztó megállapodásban vagy egy erőfölényben lévő vállalkozás a saját piacára történő belépés megakadályozásával igyekszik korlátozni a versenyt, és

---

* A 30. pontot az 3/2015. számú közlemény módosította. A 30. pont utolsó mondatát a 2014. július 1. napját követően indított azon versenyfelügyeleti eljárásokban alkalmazza, amelyekben a közlemény közzétételének időpontjában az eljáró versenytanács még nem közölte előzetes álláspontját az ügyfelekkel.

** A 32. pont e) alpontját az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

ennek eléréséhez először versenykorlátozó árukapcsolást, később pedig ugyanezt célzó vagy eredményező diszkriminatív üzleti gyakorlatot folytat.)

35. Az ismétlődés akkor is megállapítható, ha a korábbi jogsértő magatartást a jogelőd¹¹ tanúsította.^{**}

36. A GVH akkor is megállapíthatja az ismétlődést, ha a kezdeményezett jogorvoslati eljárásban a közigazgatási perben eljáró bíróság jogerős ítélete még nem áll rendelkezésre.¹²

37. Ismétlődő jogsértés esetén, – amennyiben a korábbi és az új magatartás, annak tényállása, valamint az értékelt körülmények jelentős mértékű azonosságot mutatnak,¹³ – a korábbi lépések alapján kiszámított bírság összege ismétlődésenként 100%-kal emelkedik (így például a harmadik – jelentős azonosságot mutató – megismételt magatartás esetén a bírság az alapösszeg háromszorosára emelkedik). Egyéb esetekben a bírság alacsonyabb, az ismétlődés fokához (az azonosság mértékéhez) igazodó mértékben emelkedhet.

II.2.2. Jogsértéssel elért előny

38. A jogsértéssel elért előny csak ritkán számszerűsíthető kellő megbízhatósággal. Ha azonban erre sor kerül, akkor a kiszabott bírság a számszerűsített előny háromszorosának megfelelő összegre nő, kivéve, ha már egyébként is meghaladta volna ezt a szintet.

II.2.3. Elrettentő hatás

39. A GVH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a bírságok megfelelő visszatartó (elrettentő) hatással bírjanak; ennek érdekében az egyébként – a közlemény alapján – kiszámított bírság összegének növelésére kerülhet sor az olyan vállalkozások tekintetében, amelyek a jogsértés által érintett piacon elért releváns árbevételén túlmenően különösen jelentős árbevétellel bírnak, és ezért számukra a releváns forgalom alapján számított bírság nem jelentene érzékelhető terhet. Az elrettentő hatás kapcsán a GVH figyelembe veheti azt is, hogy az adott vállalkozás egy vállalkozás-csoport tagjaként milyen pénzügyi erővel bír a

---

¹¹ Lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.676./2008/9. (Vj-127/2007.), valamint a 2.Kf.27.146/2003/6. számú ítéletét (Vj-5/2002.)

^{**} A 35. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

¹² Lásd pl. a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.453/2009/5. (Vj-104/2005.), illetve a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.531/2007/6. számú ítéletét (Vj-180/2006.).

¹³ Lásd pl. a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.453/2009/5. számú ítéletét (Vj-114/2007.).

határozat meghozatalakor.^{13a} A GVH azonban ilyen esetben is szerepelteti a határozatában a releváns forgalom alapján számított bírságot és annak indokolását.*

40. E körben veszi figyelembe a GVH azt a speciális helyzetet, amikor a vállalkozás-csoporton belül, a jogsértést elkövető vállalkozásnak a határozat meghozatala előtti évben elért nettó árbevételére csökkentő hatással bíró szervezeti változásra került sor.

II.2.4. A bírság maximuma

41. A fenti lépéseket követően kerül sor a Tptv. által meghatározott felső határ figyelembe vételére, amely szerint a kiszabott bírság nem haladhatja meg a jogsértő vállalkozás, illetve, ha az egy vállalkozáscsoport tagja, a vállalkozás – a határozatban azonosított vállalkozáscsoportja által a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételnek a 10%-át. A bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevétel a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. Ha a vállalkozás működési ideje az adott évben egy évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ha a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hiteles adat, az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. Beszámolóval nem rendelkező, újonnan alapított vállalkozás esetében az eljárás megindításának évére vonatkozó üzleti tervet, ennek hiányában a vállalkozás által a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács felhívására közölt, a számvitelről szóló törvénynek a közbenső mérleg készítésére vonatkozó szabályai szerint az eljárás megindításának napjával mint fordulónappal kiszámított nettó árbevétel kell figyelembe venni. A bírság maximumának számításakor a vállalkozáscsoport tagjainak külföldön elért forgalma is számításba vehető, különösen, ha a jogsértő magatartással érintett tevékenység bevételei nem a vállalkozás-csoport magyarországi, hanem külföldi tagjainál jelentkeznek.**

41a. A törvényben meghatározott bírságmaximum kizárólag a bírság felső határát nevesíti, melyet az eset összes körülményei alapján megállapított bírság összege nem haladhat meg. A Tptv. rendelkezéseiből nem következik az, hogy a bírság felső határából kell visszaszámolni a bírság összegét, figyelembe véve az enyhítő és súlyosító körülményeket.

^{13a} Lásd a Kúria Kfv. II. 31. 016/2012/28.számú és a Kfv. III. 37.690/2013/29.számú ítéleteit.

* A 39. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

** A 41. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

A törvény az enyhítő és súlyosító körülmények szabad értékelését és mérlegelését mondja ki, így akár enyhítő körülmény megléte esetében is kiszabható a maximális összeg^{13b} A bírságmaximum tehát nem kiindulási pont és nem viszonyítási alap a bírság arányossága megítélésénél, nem a bírság maximumhoz képest kell kiszabni a bírság összegét, annak arányosságát megítélni.^{13c**}

II.2.5. Az engedékenységi politika, illetve egyezségi eljárás eredménye alkalmazása^{***}

42. A bírság meghatározásának következő lépése a Tpv. 78/A. és 78/B. §-a szerinti engedékenység politika, illetve Tpv. 73/A. § szerinti egyezségi eljárás eredményének alkalmazása. Az engedékenységi politika a Tpv.-t sértő, kőkemény kartellek esetén kerülhet alkalmazásra. Lényege, hogy a titkos megállapodások felderítése érdekében a GVH bizonyos feltételek teljesülése esetén, a jogsértésben résztvevő vállalkozásokra kiszabandó bírságot elengedi vagy jelentősen mérsékli. Az egyezségi eljárás a Tpv. 11. § vagy a 21. §, illetve az EUMSz. 101. vagy 102. cikke alapján hivatalból indult eljárásban alkalmazható az eljáró versenytanács kezdeményezésére. Az egyezségi eljárás során egyezségi nyilatkozatot tett vállalkozással szemben tíz százalékkal csökken a kiszabandó bírság mértéke, akár engedékenységi politika alkalmazása mellett is. Amennyiben a fentiek szerint kiszabandó bírság összege a törvényi maximumot meghaladja, akkor az engedékenységi politika, illetve az egyezségi eljárás Tpv. 79. § szerinti eredményének alkalmazására a törvényi bírságmaximumból kiindulva kerül sor.*

II.2.6. Fizetési nehézségek figyelembe vétele, a bírság mérséklése

43. Kivételes esetekben, különleges körülmények fennállása esetén, a vállalkozás kérelmére, a bírság mértékét csökkentő szempontként figyelembe vehető a vállalkozás adott társadalmi és gazdasági környezetben fennálló fizetési képességének hiánya, amennyiben az a részletfizetési kedvezmény révén nem hárítható el. A bírság csökkentésére azonban önmagában az eljárás alá vont vállalkozás kedvezőtlen vagy veszteséges pénzügyi helyzete,¹⁴ vagy akár a piacról való várható kilépése miatt nem

^{13b} Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.291/2009/29. számú ítéletét. (Vj-45/2006.).

^{13c} Lásd a Kúria Kfv.11.37.414/2013/8.számú végzését (Vj-121/2009.).

** A 41a. pontot az 5/2014. számú közlemény vezette be, és a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

*** A II.2.5. alcímet és a 42. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

* A II.2.5. alcímet és a 42. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

¹⁴ Lásd a Fővárosi Bíróság 2.K.32.916/1995. számú ítéletét (Vj-65/1992.).

kerülhet sor. Nem alapozza meg továbbá a bírság csökkentését önmagában az a tény sem, hogy az adott vállalkozásnak hiteltartozása van.

44. A bírság csökkentésére olyan esetben kerülhet sor, amikor – az adott társadalmi és gazdasági környezetet figyelembe véve – az eredetileg kiróni szándékozott bírság magától a verseny strukturális feltételein azáltal, hogy valószínűsíthetően „eltűnő vállalat” (failing firm) esethez vezetne. Ez nem egyszerűen az érintett vállalkozás megszűnését vagy piacról való kilépését jelenti – hiszen elképzelhető, hogy ekkor más vállalkozás lépne be a piacra – hanem azt, hogy az eredetileg kiróni tervezett bírság következtében a vállalkozás eszközei és kibocsátása ténylegesen eltűnnének a piacról,¹⁵ minek következtében jellemzően jelentősen romlana a termelési láncban a vállalkozáshoz kapcsolódó vállalkozások helyzete, és jelentősen nőne a munkanélküliség.
45. A kérelemnek teljesítéséhez szükséges fenti feltételek fennállását a vállalkozásnak objektív, – a döntés időpontjához közeli gazdasági helyzetét tükröző – elsősorban okirati bizonyítékokkal alátámasztottan kell részletesen bizonyítani, ugyanakkor a döntés meghozatala során a GVH figyelembe fogja venni a korábbi évek pénzügyi kimutatásait, és a jövőre vonatkozó előrejelzéseket is.

II.2.7. Részletfizetés

46. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény 74. § (1) bekezdése szerint a kötelezést tartalmazó döntésben a hatóság részletekben történő teljesítést is előírhat.
47. A fenti – a bírság mértékének csökkentését indokoló kivételes és igazoltan különleges pénzügyi – helyzet hiányában indokolt lehet részletfizetési kedvezmény engedélyezése, a vállalkozás igazolt pénzügyi nehézségeire tekintettel. A részletfizetés akkor engedélyezhető, ha a kiszabandó bírság egy összegben való megfizetése – a folyó fizetési lehetőségeit figyelembe véve – kirívóan aránytalan terhet róna az adott vállalkozásra. A versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezések következtében részletfizetési kedvezmény csak abban az esetben adható, ha azt a vállalkozás a döntés meghozatala előtt kéri. A döntés meghozatala után már nincs a GVH-nak lehetősége a döntés módosítására a részletfizetés engedélyezése okán, tekintettel arra, hogy a Tptv. 44. §-a

---

¹⁵Lásd Tájékoztató a GVH által az összefonódás engedélyezése iránti eljárások során alkalmazott elemzési módszerekről, valamint az ehhez szükséges adatok köréről és az adatokkal szemben támasztott követelményekről – Általános módszertan 3.d.; Az összefonódások nem-koordinatív horizontális hatásainak értékelésekor irányadó szempontok 11.1.

kizárja a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 74. § (2)-(5) bekezdéseinek alkalmazhatóságát.

III. A közlemény alkalmazása

48. Jelen közleményt a GVH azon eljárásokban alkalmazza, amelyekben a Tptv. 73. §-a szerinti előzetes álláspont a közlemény közzétételekor még nem került az eljárás alá vontaknak megküldésre.*
49. Jelen közleménynek a közleményt módosító 5/2014. számú közleménnyel megállapított rendelkezéseit a GVH a 2014. július 1-jét követően indított eljárásokban (ideértve a megismételt eljárásokat is) alkalmazza.**
50. Jelen közleménynek a közleményt módosító 3/2015. számú közleménnyel megállapított rendelkezéseit a GVH a 2014. július 1-jét követően indított olyan eljárásokban (ideértve a megismételt eljárásokat is) alkalmazza, melyekben a 3/2015. számú közlemény közzétételének időpontjában az eljáró versenytanács még nem közölte előzetes álláspontját az ügyfelekkel.

Budapest, 2012. január 25.

Dr. Juhász Miklós sk.
a GVH elnöke

Dr. Tóth András sk.
a GVH Versenytanácsának elnöke

---

* A 48. pontot az 5/2014. számú közlemény módosította. A módosított szöveg a 2014. július 1-től indult eljárásokban alkalmazandó.

** A 49. pontot az 5/2014. számú közlemény vezette be.

Melléklet

1. ábra: Az alapösszeget meghatározó tényezők

A. A jogsérelem súlya	
A.a. A verseny veszélyeztetettsége	max. 30 pont
A jogsértés típusa (pl. kőkemény kartell vagy másfajta versenykorlátozás/kizsákmányolás)	
Az adott ügyben releváns verseny-dimenziók érintettsége	
A.b. A jogsértés piaci hatása	max. 30 pont
A jogsértő piaci részesedése	
További szempontok: <ul style="list-style-type: none"> • A piac megtámadhatósága • Az érintett fogyasztói kör és a termék jellege • Piacra lépő, vagy már piacon lévő vállalkozás • Tovagyűrűző hatás más piacokra 	
B. Viszonyulás a jogsértéshez	min. -40- max. 40 pont
B.a. Felróhatóság foka	
B.b. Szerepe a jogsértésben (szervező - kiszolgáltató)	
B.c. Tevőleges jóvátétel és együttműködés	
B.d. Külső és egyéb tényezők <ul style="list-style-type: none"> • korábbi GVH döntések hiánya vagy eltérő jellege • állami ráhatás 	
Mindösszesen	max. 100 pont